

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: DECEMBER - 2022
FIRST SEMESTER

Subject: Indian Government and Politics - I (PCBCS-17-111)

Date: 16/12/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1.when does Constitution of India came in to existence.
 - a) 26th Nov.1949
 - b) 26th Jan.1950
 - c) 26th July 1947
 - d) 15th Aug. 1947
2. Indian Federalism has not been described as
 - a) Co-operative federalism
 - b) Classic federalism
 - c) Quasi- federalism
 - d) Unitary federal State.
3.Directive Principles recently converted as a Fundamental Right.
 - a) Right to Education
 - b) Right to Information
 - c) Right to Property
 - d) Right to Recall
4. Article 368 of the Indian Constitution deals with.....
 - a) Center State relations
 - b) National Emergency
 - c) Finance Emergency
 - d) Amending the Constitution
5. among the following is not a Civil Right?
 - a) Right to Education
 - b) Right to Religion
 - c) Right to contest election
 - d) Freedom of Expression and thought

Q. 2. Answer of the following questions in short. (Any three) (15)

- 1) Write any five features of Preamble of Indian Constitution
- 2) Explain; right to constitutional remedies.
- 3) Describe the process of the appointment and removal of Indian President.
- 4) Write a short note on the 'Decline of Legislature'.
- 5) Write in short, any five Fundamental Rights.

Q. 3. Answer the following questions. (Any Two) (30)

- 1) Explain various fundamental duties of an Individual of India.
- 2) Write an easy on 'Indian Parliament'.
- 3) Discuss the issues about Centre-State relations such as appointment & removal of governor.

Q. 4. Write Short notes (Any one) (10)

- 1) Quasi federal structure of Indian Federalism.
- 2) Discuss Government of India Act.1935

मराठी रूपांतर

भारताचे शासन आणि राजकारण भाग - १ (PCBCS- 17-111)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

(०५)

१. भारताची राज्यघटना केंव्हा अस्तित्वात आली ?
अ) २६ नोव्हेंबर १९४९
ब) २६ जानेवारी १९५०
क) २६ जुलै १९४७
ड) १५ ऑगस्ट १९४७
२. भारतीय संघराज्याचे असे वर्णन केले जात नाही.
अ) सहकारी संघराज्यवाद
ब) अभिजात संघराज्य
क) अभाषी संघराज्य
ड) एकात्म संघराज्य व्यवस्था
३. मार्गदर्शक तत्वाला अलिकडेच मूलभूत अधिकारात रूपांतरित केले आहे.
अ) शिक्षणाचा अधिकार
ब) माहितीचा अधिकार
क) संपत्तीचा अधिकार
ड) लोकप्रतिनिधीना परत बोलाविण्याचा अधिकार
४. भारतीय राज्यघटनेतील कलम ३६८ चा संबंध याच्याशी आहे.
अ) केंद्र-राज्य संबंध
ब) राष्ट्रीय आणिबाणी
क) आर्थिक आणिबाणी
ड) घटना दुरुस्ती
५. पुढीलपैकी हा नागरी अधिकार नाही.
अ) शिक्षणाचा अधिकार
ब) धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार
क) निवडणूक लढविण्याचा अधिकार
ड) विचार आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य

प्र. २. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(१५)

- १) भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याची कोणतीही पाच वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) घटनात्मक उपाययोजनेचा अधिकार स्पष्ट करा.
- ३) भारताच्या राष्ट्रपतींची नियुक्ती आणि बडतर्फीची प्रक्रिया थोडक्यात सांगा.
- ४) कायदेमंडळाच्या अधोगतीवर थोडक्यात टिपण लिहा.
- ५) कोणतेही पाच मूलभूत अधिकार थोडक्यात सांगा.

प्र. ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(३०)

- १) भारतीय नागरिकांना निभाव्याची विविध मूलभूत कर्तव्य स्पष्ट करा.
- २) 'भारतीय संसद' या विषयावर निबंध लिहा.
- ३) राज्यपालांची नियुक्ती आणि बडतर्फीच्या आधारे केंद्र राज्य संबंधातील मुद्द्यांची चर्चा करा.

प्र. ४. टिपा लिहा. (कोणत्याही एक)

(१०)

- १) भारतीय संघराज्याचे अभाषी प्रारूप
- २) भारत सरकार कायदा - १९३५